STORTINGET

Innst. 32 S

(2026–2027)

Innstilling til Stortinget
fra familie- og kulturkomiteen

Prop. 41 LS (2025–2026)

Innstilling fra familie- og kulturkomiteen om samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutning nr. 332/2023 og 333/2023 om innlemmelse i EØS-avtalen av direktiv (EU) 2019/789 og (EU) 2019/790, og samtykke til tiltredelse til WIPO-traktatene av 20. desember 1996 om opphavsrett (WCT) og om fremføringer og fonogrammer (WPPT)

Til Stortinget

Innledning

Samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutninger

Europaparlaments- og rådsdirektiv (EU) 2019/789 («nett- og videresendingsdirektivet») regulerer opphavsrettslige spørsmål i forbindelse med bestemte nettbaserte overføringer og videresending og annen distribusjon av radio- og fjernsynssendinger. Formålet med direktivet er å øke tilgangen til kringkastingsprogrammer på tvers av landegrensene ved å forenkle klareringen av opphavsrettslig beskyttet innhold i slike programmer. Kultur- og likestillingsdepartementet viser til at dette vil være positivt for forbrukere, rettighetshavere og distributører i Norge.

Europaparlaments- og rådsdirektiv (EU) 2019/790 («digitalmarkedsdirektivet») tar sikte på å løse flere opphavsrettslige utfordringer i lys av grensekryssende bruk og ny teknologi. Direktivet inneholder blant annet nye unntaksbestemmelser (avgrensningsregler) for undervisningsinstitusjoner, forskningsorganisasjoner og kulturarvinstitusjoner som arkiv, bibliotek og museer. Direktivet inneholder også en generell bestemmelse om avtalelisensordninger. Videre er det regler om alternativ tvisteløsning, nye rettigheter for utgivere av pressepublikasjoner, regler om plattformtilbyderes ansvar for brukeropplastet innhold og regler for å sikre rimelig vederlag til opphavere og utøvende kunstnere.

Digitalmarkedsdirektivet innebærer ytterligere harmonisering av lovgivningen om opphavsrett og nærstående rettigheter, særlig når det gjelder digital og grensekryssende bruk. Klargjøringen av det opphavsrettslige ansvaret for tilbydere av nettbaserte innholdsdelingstjenester anses positiv og har lenge vært etterlyst av norske rettighetshavere. Overordnet antas dette å få positive konsekvenser for både forbrukere, rettighetshavere og tilbydere av innholdstjenester.

Begge direktivene tar sikte på å løse opphavsrettslige utfordringer i lys av grensekryssende bruk og ny teknologi. Departementets vurdering er at dette er i tråd med gjeldende norsk politikk på området.

Nett- og videresendingsdirektivet og digitalmarkedsdirektivet er vurdert som EØS-relevante og akseptable.

EØS-komiteen besluttet 8. desember 2023 å innlemme direktiv (EU) 2019/789 (nett- og videresendingsdirektivet) og (EU) 2019/790 (digitalmarkedsdirektivet) i EØS-avtalen, jf. EØS-komitébeslutning 332/2023 og 333/2023. I beslutningene er det også vedtatt tekniske tilpasninger som gjelder for EØS/EFTA-statene.

Gjennomføring av direktivene i norsk rett krever lovendring, og Stortingets samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutninger er derfor nødvendig etter Grunnloven § 26 annet ledd. Norge deltok i EØS-komiteens beslutninger med forbehold om Stortingets sam-

tykke. Innlemmelse forutsetter derfor Stortingets samtykke til at direktivene blir en del av EØS-avtalen.

Nasjonal gjennomføring av nett- og videresendingsdirektivet og digitalmarkedsdirektivet vil kreve endringer i åndsverkloven og lov om kollektiv forvaltning av opphavsrett mv. samt endringer i forskrift til åndsverkloven.

Kultur- og likestillingsdepartementet anbefaler at Stortinget samtykker til godkjenning av EØS-komiteens beslutning nr. 332/2023 og 333/2023 av 8. desember 2023 om endring av EØS-avtalen vedlegg XVII (Opphavsrett).

Tiltredelse til WIPO-traktater av 1996 om opphavsrett (WCT) og fremføringer av fonogrammer (WPPT)

WIPO-traktatene av 20. desember 1996 om opphavsrett (WCT) og om fremføringer og fonogrammer (WPPT) oppdaterer rettighetene til opphavere (WCT) og utøvende kunstnere og produsenter i lydopptak (WPPT) til den digitale tidsalderen. Det var disse traktatene som lå til grunn for EUs opphavsrettsdirektiv (2001/29/EF), som er gjennomført i norsk rett ved lov 17. juni 2005 om endringer i åndsverkloven m.m.

Selv om det materielle beskyttelsesnivået i åndsverkloven er i samsvar med traktatenes krav og det har gått lang tid siden traktatene ble vedtatt, er det Kultur- og likestillingsdepartementets oppfatning at Norge bør slutte seg til traktatene. Gjennomføring av WPPT krever enkelte lovendringer som gjelder vernet av lydopptak («fonogrammer»).

Begge traktatene anses for å være saker av særlig stor viktighet, og Stortingets samtykke til tiltredelse er derfor nødvendig i medhold av Grunnloven § 26 annet ledd.

Kultur- og likestillingsdepartementet foreslår at Stortinget gir samtykke til tiltredelse til WIPO-traktatene av 20. desember 1996 om opphavsrett (WCT) og om fremføringer og fonogrammer (WPPT).

Komiteens behandling

Komiteen avholdt åpen høring den 8. juni 2026 om Prop. 41 LS (2025–2026) og har også mottatt skriftlige høringsinnspill i saken.

Komiteen behandler forslag til lovendringer som gjennomfører direktivene i norsk rett i Innst. 31 L (2026–2027) Endringer i åndsverkloven mv. (gjennomføring av nett- og videresendingsdirektivet og digitalmarkedsdirektivet).

Sakens dokumenter er tilgjengelige på saksiden på stortinget.no.

Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Hashim Abdi, lederen Bente Estil, og Benjamin Jakobsen, fra Fremskrittspartiet, Mats Henriksen, Morgan Langfeldt og Morten Wold, fra Høyre, Haagen Poppe og Tone Wilhelmsen Trøen, fra Sosialistisk Venstreparti, Mirell Høyer-Berntsen, fra Miljøpartiet De Grønne, Siren Julianne Jensen, og fra Kristelig Folkeparti, Jorunn Gleditsch Lossius, viser til at nett- og videresendingsdirektivet og digitalmarkedsdirektivet er vurdert som EØS-relevante og akseptable, og at EØS-komiteen har besluttet å innlemme dem i EØS-avtalen. Komiteen merker seg at det i beslutningene også er vedtatt tekniske tilpasninger som gjelder for EØS/EFTA-statene.

Komiteen viser til at nett- og videresendingsdirektivet vil være fordelaktig for forbrukere, rettighetshavere og distributører i Norge, da det vil øke tilgangen til kringkastingsprogrammer på tvers av landegrensene ved at klareringen av opphavsrettslig beskyttet innhold i slike programmer forenkles.

Komiteen viser videre til at digitalmarkedsdirektivet innebærer ytterligere harmonisering av lovgivningen om opphavsrett og nærstående rettigheter, særlig når det gjelder digital og grensekryssende bruk. Komiteen merker seg at også dette direktivet antas å få positive følger for forbrukere, rettighetshavere og tilbydere av innholdstjenester, og at flere av bestemmelsene innebærer en styrking av rettighetshavernes rettigheter.

Komiteen viser til Grunnloven § 26 annet ledd og tilrår at Stortinget samtykker til godkjenning av EØS-komiteens beslutning nr. 332/2023 og 333/2023 av 8. desember 2023 om innlemmelse i EØS-avtalen av direktiv (EU) 2019/789 (nett- og videresendingsdirektivet) og (EU) 2019/790 (digitalmarkedsdirektivet).

Komiteen viser til at WIPO-traktatene av 20. desember 1996 om opphavsrett (WCT) og om fremføringer og fonogrammer (WPPT) oppdaterer rettighetene til opphavere (WCT) og utøvende kunstnere og produsenter i lydopptak (WPPT) til den digitale tidsalderen, og at disse traktatene lå til grunn for EUs opphavsrettsdirektiv (2001/29/EF), som tidligere er inntatt i norsk rett. Komiteen merker seg departementets vurdering om at de materielle reglene i åndsverkloven er i samsvar med forpliktelsene i WCT og WPPT, men at tiltredelse til WIPO-traktaten om fremføring og fonogrammer (WPPT) vil forutsette noen endringer i åndsverkloven for å legge til rette angående vernet for lydopptak (fonogrammer).

Komiteen viser til Grunnloven § 26 annet ledd og at traktatene er av særlig stor viktighet, og tilrår at Stortinget samtykker til tiltredelse til WIPO-traktatene av

20. desember 1996 om opphavsrett (WCT) og om fremføringer og fonogrammer (WPPT).

Komiteen viser til at lovendringene som foreslås i proposisjonen, behandles i komiteens Innst. 31 L (2026–2027). Komiteen viser til merknader og forslag i denne innstillingen.

Uttalelse fra utenriks- og forsvarskomiteen

Et utkast til denne innstillingen er forelagt utenriks- og forsvarskomiteen, som uttaler følgende:

«Utenriks- og forsvarskomiteens medlemmer viser til sine respektive partiers merknader i familie- og kulturkomiteens utkast til innstilling til Prop. 41 LS (2025–2026) og har ingen ytterligere merknader.»

Komiteens tilråding

Komiteens tilråding fremmes av en samlet komité.

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til proposisjonen og rår Stortinget til å gjøre følgende

vedtak:

I

Stortinget samtykker til godkjenning av EØS-komiteens beslutning nr. 332/2023 og 333/2023 av 8. desember 2023 om innlemmelse i EØS-avtalen av direktiv (EU) 2019/789 (nett- og videresendingsdirektivet) og (EU) 2019/790 (digitalmarkedsdirektivet).

II

Stortinget samtykker til tiltredelse til WIPO-traktatene av 20. desember 1996 om opphavsrett (WCT) og om fremføringer og fonogrammer (WPPT).

Oslo, i familie- og kulturkomiteen, den 10. november 2026

Bente Estil
leder

Haagen Poppe
ordfører

Svanemerketrykksak, 2041 0654 Trykk og layout: Stortingets administrasjon